

Stavrenski dom

Štev. 27

V Ljubljani, 3. februarja 1936

Leto 1.

Politiški odpovali, vladarji prijemajo za politično krmilo Razgovori v Parizu

Pariz, 3. febr. Tj. Včeraj ob 17.30 je romunski kralj Karol, ki stanuje v hotelu Ritz, sprejel v privatni avdienci zunanjega ministra Flandina. Pri sprejemu je bil navzoč tudi romunski zunanji minister Titulescu, ki je že pred sprejemom Karola imel dolgo konferenco z Flandinom. Vsebinsko razgovorov drže v največji tajnosti. Gotovo je to, da gre pri njih za vzpostavitev ravnovesja v Podonavju v smislu razgovorov, ki so se začeli že v Londonu z angleškimi državniki.

Včeraj je v Pariz prispel tudi bolgarski kralj Boris. Izstopil je na severnem kolodvoru in bo ostal nekaj dni v Parizu. Za danes pa pričakujejo princa Starhemberga, od čigar prihoda si vsi krogi obetajo velika, zlasti kar se tiče jasnosti o položaju, ki je nastal s ponovnim forsiranjem habsburškega vprašanja, ki ga načrtujejo avstrijski legitimisti.

Kaj delajo vladarji v Parizu

Pariz, 3. februarja. Politični razgovori, ki so se iz Londona prenesli v Pariz, stojijo v ospredju vsega zanimanja. Ti razgovori so se nadaljevali

ves včerajšnji dan in je Pariz živel v mrzličnem pričakovanju rezultatov, saj se zdi, da ni bila še nobena doba v povojni evropski politiki tako napeta, kakor so napeti zadnji dnevi. V tem oziru je zlasti važen razgovor med Titulescom in Flandinom ter med Flandinom in romunskim kraljem Karolom.

Kaj misli Flandin

Po Flandinovemu mišljenju je treba podpirati vsako akcijo, ki gre za to, da se srednjeevropske države sporazumejo ter sklenejo odgovarjajoče pogodbe, ker so se dozdaj prav zaradi razcepljenosti v srednji Evropi morala razbiti vsa prizadevanja, ki so stremela za tem, da slisnejo Italijo in jo prisilijo, da v Abesiniji odneha. Pogodbe med srednjeevropskimi državami bi morale urediti najprej gospodarske odnose, urediti izmenjavo delovnih sil, določiti pogoje za neoviran tujski promet, zlasti pa odstraniti vse politične momente, ki so dozdaj ovirali mirno sožitje srednjeevropskih držav. Taki momenti so zlasti madžarski iredentizem ter habsburško vprašanje. Bodoča pogodba med srednjeevropskimi državami bi morala postati

nekak srednjeevropski pak, nekaka nova zveza narodov v okvirju Zveze narodov, ker je jasno, da bo Evropa dospela do konsolidacije samo po teh polih.

Politično kosilo

Kralj Karol bo danes priredil kosilo, katerega se bo poleg Titulesca in Flandina udeležil tudi romunski finančni minister Antonescu, ki je prišel v Pariz očitno z namenom, da pripravi teren za novo posojilo. Razgovori o romunskem posojilu se bodo začeli, ko odide kralj Karol nazaj v Romunijo.

Kaj bo danes

Sinoči je ob 20.50 prispel v Pariz knez Starhemberg, ki bo takoj začel razgovore z vodilnimi političnimi francoskimi osebnostmi. Flandin bo danes sprejel njega, potem pa bo odšel v avdienco k princu Pavlu jugoslovanskemu. Tudi ti razgovori vzbujajo veliko pozornost, ker se zdi, da bodo prinesli v položaj precej jasnosti.

Svet v dogodkih

Kitajsko posojilo

Iz Sanghaja. Finančni minister nankinske vlade je sklenil najeti: 1. konsolidacijsko posojilo v znesku 1460 milijonov dolarjev po 6% za odkup doslej izdanih bonov in 2. posojilo za obnovo države v znesku 340 milijonov, s katerim bo vlada financirala svoje gospodarske načrte.

Na Himalaje

Iz Londona. Prvi del angleške odprave, ki bo skušala letos doseči najvišji vrh Himalaje, je že prispel v Indijo. Odpravo bo tudi letos vodil znani vodja odprave iz l. 1933 Ruthledge.

Aretacije komunistov

Z Dunaja. Odkrili so tajno komunistično organizacijo, ki je imela svoj sedež v neki tukajšnji tovarni za obutev. V zvezi s tem odkritjem so aretirali 118 oseb.

Neugnani demokrati

Iz Pariza. Zaradi neredov na pariški pravni fakulteti je prosvetni minister zahteval od rektorja, naj neutegoma skliče vseučiliški svet k seji. Na seji naj vseučiliški svet izda vse potrebne ukrepe, da prepreči nadaljnje manifestacije, ki rušijo mir in dostojanstvo na vseučilišču in ovirajo pouk. Vseučiliški svet se sestane v torek.

Kaj pravijo Nemci o pariških razgovorih

Berlin, 3. februarja. Rp. Edina evropska država, ki je od vsega trenutnega napetega političnega življenja čisto odrezana, je Nemčija in Nemci se razgovorov v Londonu in Parizu niso udeležili niti kot opazovalci. Zato je zanimivo vedeti, kakšno je njihovo mnenje o teh razgovorih. Nemški diplomatski činitelji so mnenja, da so vsi ti sestanki, sprejem in banketi le nov francoski in angleški maneuver, ki naj maskira nov pritisk na Nemčijo, katerega zmogovite države pripravljajo.

Organizacija srednje Evrope je po nemškem mnenju le fronta proti Nemčiji. Tako piše »Berliner Börsen Zeitung«, da pripravljata Eden in Flandin komplot proti Nemčiji. Zaradi tega je angleško ča-

sopisje pred nekaj dnevi zagnalo krik o utrjevanju Nemčije, o namenih, da Nemčija zasede demilitarizirano ozemlje ob Renu in druge vesti, ki so jih nemški krogi odločno zaničali. Nemčija bo stala vsem tem dogodkom od strani do tedaj, dokler se bo zdelo, da gre le za vprašanje, kako združiti vse države v sankcijsko vojno proti Italiji. Brž, ko bo sta pa angleška in francoska vlada pokazali drugo stremeljenje, bo pa tudi Nemčija znala varovati svoje koristi in svoje interese. Nemci imajo danes druge skrbi, kakor pa brezplodne razgovore, ki nimajo drugega namena, kakor povečati zmedo v Evropi in ustvarjati še naprej ozračje nezaupanja, ki je itak zastrupljalo že vso povojno dobo.

60.000 Abesincev koraka nad Italijane

Addis Abeba, 3. februarja. Danes so v prestolnici dospeli prve javnosti namenjene informacije o koncentraciji abesinskih čet, ki so namenjene na južno fronto, da ustavijo prodiranje generala Grazianija. Abesinci se zavedajo, da ima Graziani namen v čim hitrejšem času prodreti po stari karavanski poti proti Addis Abebi in tako zadati Abesiniji odločen udarec. Zaradi tega je abesinsko vojni poveljstvo zbralo v največji naglici in v največji tajnosti vse razpoložljive čete ter jih hoče vreči v boj proti Grazianiju. Vrhovni poveljnik teh ojačevalnih čet je ras Abeba, ki dozdaj še ni igral velikega vloge v abesinskih bojih. Spada pa med

najodličnejše strateške strokovnjake. Njegove čete, ki štejejo 60.000 mož na kamelah, prodirajo z vso naglico iz Erera, pokrajine v južnem Eritariju, v smeri proti dolini Ganale Doria, kjer korakajo Grazianijeve čete. Z ozirom na naglo gibanje Abesincev je treba pričakovati, da bo prišlo na južni fronti v najkrajšem času do odločilnega spopada, ki bo potem končnoveljavno zapečatil usodo vojne na južni fronti, bodisi tako ali drugače. Verjetnost zmage je za nasprotnika enaka, v kolikor so Italijani boljše oboroženi, odlikuje Abesince boljše poznavanje terena in večja gibčnost. Sicer pa ni bilo na abesinskih bojiščih zadnja dva dneva nič novega.

Italija izstopi iz DN?

Rim, 3. febr. Tj. Na sinočnji seji velikega fašistovskega sveta je bil glavni predmet razgovorov sedanjih vojaški položaji Italije. Podrobnosti tega razgovora niso znane, ker so uradni fašistovski krogi zelo rezervirani in je težko izvedeli karkoli bistvenega. Prav iz te rezerviranosti pa je mogoče sklepati, da je bila seja zelo kritična in da je bil veliki fašistovski svet postavljen pred silno težko nalogo. Edino, kar je bilo moči izvedeti je to, da so sejo prekinili ter odločili do torka. Po trditvah dobro poučenih krogov bodo pri nadaljevanju seje sklepal, da tem, kakšno stališče naj Italija zavzema do Društva narodov. To vprašanje je bilo že dolgo časa važno, zlasti odkar se je mednarodna javnost začela tako odločno postavljati proti Italiji. Na prejšnjih sejah velikega fašistovskega sveta so tudi razpravljali o neposrednih posledicah sankcij in o posledicah odpora, katerega mora Italija

zoperslavljati sankcijam. Na sinočnji seji so bili poleg 26 članov velikega fašistovskega sveta tudi listi, ki so sicer v kolonijah ali v inozemstvu. Tako sta na sejo prišla maršal Balbo, guverner Libije in italijanski poslanik v Londonu Grandi. Odsoten je bil edino vojaški guverner Rima, general Boitai.

Za to sejo je zanimanje ne le v Italiji, temveč tudi v Evropi zelo veliko, ker se pričakuje, da bo veliki fašistovski svet na podlagi zadnje seje razčistil odnose predvsem do Društva narodov in v skrajnem slučaju sklenil tudi to, da Italija iz Društva narodov izstopi. Prav za trdno se bo to zgodilo tedaj, ko bo Društvo narodov sklenilo poslati sankcije, zlasti kar se tiče petroleja. Pred sejo velikega fašistovskega sveta v lork se bo vršil tudi sestanek italij. vrhovnega obrambnega sveta, ki bo vplival na potek fašistovske seje.

Trije odločilni državniki pri pogajanjih v Parizu

Flandin, Titulescu, Starhemberg

Bevčev proces se je začel

Ljubljana, 3. februarja.

Ob ponedeljkih je navadno velika razprava dvorana št. 79 zaklenjena, ker se prav redko vrše na ta dan kazenske obravnave. Danes je bila izjema. Ob 8.30 se je namreč pričel proces proti dentistu Josku Bevču, rojenemu 10. marca 1902 v Ljubljani, in proti uradniku Pokojninskega zavoda Josku Dolničarju, rojenemu 22. marca 1902 v Ljubljani. Kazenski senat tvorijo s. o. s. g. Ivan Brelji kot predsednik in kot sodnika fungirata gg. Al. Kobal in Fran Gorečan. Javno obtožbo zastopa namestnik državnega tožila g. Branko Goslar. Obtožnica pa braniča odvetnika dr. Albin Kandare za prvega in dr. Oton Fetiha za drugega. Še predno se je formalno pričela razprava, je branilec dr. Albin Kandare predlagal izključitev javnosti; predredu predlogu je predsednik ugodil in so bili imenovani samo zaupniki, med drugimi trgovec Stane Drganc in arh. Kregar. Od novinarjev je ostal v dvorani g. Ante Gaber.

Viharji, nezgode

Washington, 3. februarja. AA. Havas poroča: Na Novi Zelandiji razsajajo silne nevihte, posebno v severnem delu. Skoda v Palmerstonu je tolika kot

Za ta proces vlada sicer v širši javnosti veliko zanimanje, zato je prišlo nekaj gospodov v dvorano, ki pa so jo morali zapustiti. Josko Bevc je obtožen zločinstva zoper javno moralo po §-u 275 k. z. in prestopka zoper javno moralo po §-u 288 k. z. ter naposled prevare po §-u 334 k. z. Drugi obtoženec se mora zagovarjati le zaradi prestopka zoper javno moralo po §-u 288 k. z., ker je pomagal izdelovati in razširjati nečedne fotografije. Bevčeva afera je svoječasno dvignila mnogo prahu po Ljubljani in tudi drugod, kajti mnogi listi so pri našli o tej aferi obširna poročila. Josko Bevc je bil drugače v boljših ljubljanskih krogih znan kot korekten in radodaren kavalir. Vsakomur je bil zelo uslužen. Nikdo pa ni v njem videl osebe, ki bi bila nagnjena k perversnostim.

Proces bo trajal ves dan in bo sodba javno razglašena šele pozno zvečer. K razpravi je vabljenih 22 prič, ki bodo v glavnem raslišane šele popoldne. Dopoldne je trajalo obširno zasliševanje prvega obtoženca.

O priliki zadnjega potresa. Tri stavbe so do temelja porušene, Mocač dež je prevrnil neki voz, ki je pešal skozi mesto in se zvrnil na neko dreve tako, da je bil promet ustavljen. Tudi v drugih mestih je škoda zelo velika. V Wellingtonu je prekinjen telefonski in brzojavni promet. V pristanišču so poškodovane tudi mnoge ladje. Upravičena je bojazn, da je parnik Ramangatira utonil. 50 potnikov z ladje je rešenih.

Sila ena in ista oseba. Vprašanje pa je, ali jih je bilo več. To je zelo verjetno; kajti tako umor v Selicah, kakor tava v trgovini g. Voljavca kažeta, da je bilo pri obeh prilikah opravljeno veliko delo, katerega bi eden sam najbrž bolj težko zmogel. O morilcih in roparjih krožijo vse mogoče verzije, vendar pravega še nikdo ne ve. Sum pada predvsem na nekega pokojnikovega sorodnika, ki se je vrnil iz Italije in ki je že od nekdaj gojil proti pokojniku sovraštvo. V koliko je ta sum in v koliko je katera izmed ostalih govoric upravičena, to bo dognala preiskava. Saj so vrli metliški orožniki pridno na delu, da obe roparski deli čim prej pojasnijo.

Smrt časnikarja v ječi

Iz Gdanska: Semkaj je prispela vest, da je v Königsbergu umrl v ječi, kjer se je nahajal že od jeseni, gdanski socialno demokratski časnikar Adolf Bartella. Umrli časnikar je bil znana osebnost med opozicijonci proti nacionalnim socialistom v Gdansk in je bil urednik socialno demokratskega lista »Volkstimme«. Zaradi neke kritike nacionalno socialističnega režima je bil jeseni v Nemčiji, kamor se je bil podal, aretiran in zaprt.

Metlika v tokah roparjev

Metlika, 2. februarja.

Metlika ne spada v kraje, kjer se često dogajajo dogodki, ki razburjajo vso okolico. Tem večje razburjenje pa nastane, če res pride do kakšnega večjega kriminalnega slučaja. Dogodek, ki je dvignil ves okraj, se je odigral v noči od zadnje sobote na nedeljo.

Nenadoma so se sredi noči zaslišali obupni klici na pomoč. Dasi ko ljudje te klice slišali, nihče ni prav vedel, odkod prihajajo in nihče si tudi ni upal v nočnih urah kaj posredovati, ker se je mislilo, da gre pač za navadna ponočna obračunavanja. Niso se pa še klici polegli, že sta odjeknila v noč tudi dva revolverska strela. Tedaj so tudi klici pončali...

Med onimi, ki so slišali ponočne strele, je bil tudi čevljarški pomočnik Tone Zugelj. Ta se je zjutraj na vse zgodaj podal v smer, od koder je ponoči slišal klicanje in strele. Zugelj je pravilno pogodil, kje so utegnili pasti streli: bilo je to v znani Golobčevi zidnici na gričku v Selici. V tej zidnici je stanoval že dolgo časa stari zidar Jakob Pečar. Poznala ga je vsa okolica kot reveža, a poštenjaka prve vrste. Zato so ga tudi vsi pod-

pirali in se je mož prebijal skozi življenje s priložitostnim delom in s tem, kar je dobil pri dobrih ljudeh.

Ko je Tone Zugelj prispel v to zidnico, je naletel na grozno krditje: V kotu je bila neka gomila, pokrita z odejo, izpod odeje pa so molele noge. Ko je odejo dvignil, je videl sloneti na tleh truplo Jakoba Pečarja. Truplo je bilo oblečeno sa in ob zidu popolnoma pomoljeno in okrvavljeno mo v spodnje perilo, na glavi je bilo opaziti mesto, iz katerega je prej lila kri in tekla po Pečarju, kolki so bili razbiti in tudi po starih mestih je bil močno poškodovan.

Kako je prišlo do umora

Je sedaj še težko reči. Kakor kažejo znaki po trupu, so napadali Pečarja naprej tolkli z gorjaci, da so ga vsega pomolili. Ker pa je Pečar kričal na pomoč in ker najbrž predolgo ni izdihnil, mu je napadalec izstrelil še kroglo v glavo. Tako bi človek pač sklepal na podlagi tega, kar je nudil prizor, ko so zločin odkrili. Štvar preiskave seveda bo, da zadevo natančneje pojasni. Pred vsem je pri stvari težko razumljivo, zakaj so pokojnikovo truplo zavlekli v kot in ga tam pokrili. Lahko so streljali za

tudi radi tega, da bi kaki zasledovalci dejanje preveč hitro odkrili.

Ni poteklo dolgo od tega, ko so v Selnici odkrili omenjeni zločin, že je prišlo do drugega odkritja: Na prostoru, kjer prirejajo Metličani narodne igre na velikonočni ponedeljek, so otroci našli velik kup praznih skodelj in čevljev, poleg tega kupa pa veliko okrvavljeno gorjaco. Takoj je bilo jasno, da ta kup nekaj pomeni. In res so kmalu nato ugotovili, da so roparji obiskali trgovino z usnjem g. Voljavca. Velika vrata so bila iz spodnjih tečajev. V trgovini sami pa je bilo veliko razdejane. Roparji so odnesli vse, kar jim je prišlo pod roko. Prizanesli niso niti stvarim, ki so bile v izloženem oknu. Tudi tam so pobrali vse s škatljami in zavojji vred. Trgovina je bila dobesedno izpraznjena. Škoda, ki so jo neznanici povzročili trgovcu Voljavcu znaša okrog 20.000 Din.

To je vprašanje, ki sedaj zanima ne samo vso Metliko, marveč vso okolico. Da je bil morilec v Selnici in tat v Voljavčevi trgovini eden in isti, je skoraj brez dvoma. To dokazuje gorjaca, ki je bila najdena poleg velikega kupa izpraznjenih skodelj in zavojev. Ker v Voljavčevi hiši ni tekla kri in ker nasprotno truplo Petričeve kaže, da je bilo prebito z gorjaco, je torej gotovo, da je ova zločina izvr-

Uteraj v Planici

Goslje so prišli

Gen. Radosavljevič gleda skok Norvežana

Vodstvo českoslovaške ekipe

Tri družabne prireditve

Predpustni čas, posebno pa za prireditve naravnost idealen datum, je privabil v soboto zvečer ogromno ljudi na

Planinsko veselje

Ki se je letos vršil na Taboru. Prireditvi primerno obsežni so planinci in planinke do zadnjega kotička napolnili dvorano samo in vse stranske prostore, tako da že kmalu po otvoritvi plesa ni bilo mogoče dobiti nobenega prostora. Dvorana je bila kolosalno opremljena in človek je lahko našel tu vse gorske velikane, na katere pa se ni bilo treba vzpenjati s takim trudom, kakor kje na Gorenjem. Tudi planik ni bilo tako težko doseči, saj je bilo treba le čisto na malo odpreti denarnico in že si lahko trgal pravice pristne planike.

Vsaka stvar ima dobro in slabo stran. Tako je imel tudi naval planincev na planinski večer obe strani. Blagajna je bila zadovoljna — saj je že okrog devetih zmanjkalo vstopnic — to je bila dobra stran. Ljudje pa niso imeli dovolj prostora,

niso se mogli tako razgibati — to je bila edina slaba stran. Pa je tudi to imelo svoj konec, ko je policija vhod zaprla. Ljudje niso mogli več prihajati, temveč samo še odhajati. In tako se je šele razgibalo — namreč prostorno — šele okrog polnoči. In tedaj je zavladalo pravo družabno planinsko razpoloženje. Prireditve je v vseh oziirih uspela bolj kakor katerakoli dosedanja.

Člani Kluba koroških Slovencev in prijatelji Koroške so se zbrali pri šestici, kjer so imeli svoj

Koroški večer

Tudi tukaj je bil tak naval, da je bila dvorana premajhna in ni mogla sprejeti vseh gostov. Klubov predsednik dr. Julij Felacher je s svojim predavanjem »France Grafenauer in sodstvo bivše Avstroogrske« prikazal poslušalcem vse absurde sodstva, kakršnega so bili deležni v razpadli monarhiji koroški Slovenci. Prava žrtev tega sodstva je bil pokojni France Grafenauer. Predavatelju so

se navzoči oddolžili z velikim odobravanjem.

Da je bilo na koroškem večeru otoplo in veselo obenem, je poskrbel pevski zbor pod vodstvom poštnega upravitelja Hanžeka Novaka. V akciji pa sta stopili tudi harmonika in gosli, tako da je bil koroški večer res tak, kakršnega si moremo želeli.

Obrtniška veselica

je bila letos v Kazini. Človek, ki je obiskal vse prireditve v soboto zvečer, ni mogel vedeti, odkod se je nabralo toliko ljubljancev. Če je bil najprej na planinskem plesu, je moral biti prepričan, da je tam zbrano vse »kar leze ino gre«. Ko je potem prišel še na koroški večer, je bil dvakrat prepričan, da drugje ne more več sedeti niti en ljubljane. Pa se je zmotil, ki je moral potem spoznati, da je bila napolnjena tudi kazinska dvorana, kjer so imeli svojo veselico ljubljanski obrtniki. Obrtniki so dvorano odlično dekorirali. Predvsem je bila originalna ideja, da so obrtniki razporedili po vsej dvorani s trakovi pajkovo mrežo. Ta mreža naj bi predstavljala krizo, ki je omrežila vse obrtnike.

Priprave za tekme v Planici

Belgrad, 2. febr. m. Sinoči je imel sejo upravni odbor tujakinskega Društva smučarjev »Planica«. Na njem je član upravnega odbora dr. Žižek podal poročilo o pripravih za uveljavitev nemolnega železniškega prometa za velike mednarodne smučarske tekme na dan 8. marca na veliki skakalnici v Planici. Društvo se je obrnilo glede te zadeve na vse merodajne čimtelje, zlasti pa na glavno ravnanje državnih železnic, in je našlo popolno razumevanje. Da se izogne lanskoletnemu nedostatku v zadevi prevoza potnikov, je glavno ravnanstvo državnih železnic na predlog ljubljanskega železniškega ravnanstva naprosilo upravo italijanskih

Od Chamonixa do Ga-Pa

Slovenski tekmovalci na zimskih olimpijskih igrah

V petek zvečer so odpotovali naši slovenski olimpijci v areno 28 narodov, da bodo pred 1500 prijavljenimi tekmovalci dokazali svoje delo in pripravljenost za Ga-Pa. Tako pripravljeno kot so šli letos, niso šli še nikoli. Vsa slovenska javnost in oficijelni krogi so zadnjo olimpijsko nedeljo pokazali, da jim ni vseeno, ali se udeležijo zimskih iger ali ne. S tem so tudi dokazali, da cenijo delo naših tekmovalcev, ki so se zadnja dva meseca čisto žrtvovali in samo trenirali; tudi pripravljeno delo jeseni in že v poletju dokazuje, da so hoteli iti v Garmisch v najboljši formi. Tudi tehnični odsek JZSZ se je zavedal važnosti in je preskrbel tri trenerje, ki so ves čas pripravljali slovenske olimpijce.

Zanimiv je pregled, kaj so naši tekmovalci v privatnem življenju. Deset je Gorenjcev, večini zaposlenih pri jesenski tovarni KID. Vsem, ki so delavci, je tovarna dala plačan dopust, da so lahko trenirali. Ostali so pa ljubljanci, večini akademiki in dijaki. Povprečna starost naših tekmovalcev je komaj dobrih 22 let.

Malo pogleda nazaj

nam pokaže, iz kakšnih majhnih razmer je zrastel naš smučarski šport. Smučarstvo se je organiziralo v naši državi najprej l. 1920 v tedanji športni zvezi kot poseben odsek Ob ustanavljanju tega odseka je nastalo veliko vprašanje, ali naj se smučarstvo goji kot šport ali le kot turizma. Seveda je zmagala ona stran, ki je zagovarjala stališče, da je smučanje šport. Zanimivo pri tem je pa vseeno, kako priprosti so bili v onih časih pojmi o smučarstvu. Cim so enkrat ugotovili, da je smučarstvo res šport, so takoj pristopili tudi k delu. Res so bile že prve smučarske tekme l. 1920-21 v Bohinju. Žižek je v vojaški napravil prvo skakalnico in na njej tudi sam preizkusil prvi svojo srečo.

Hiter razvoj smučarstva je zahteval tudi ustanovitev zveze in l. 1922 že imamo Jugoslovansko zimsko športno zvezo. Istega leta so bile na Češkem tudi prve mednarodne tekme, ki se jih je udeležila naša zveza. Startala je trojica naših tekmovalcev. Na tekmovalni progi pri okrepčevalnicah so bila prijazna česka dekleta v narodnih nošah in tako se je zgodilo, da je eden naših tekmovalcev ostal raje na progi v okrepčevalnici kot pa, da bi vozil dalje. Dekleta so bila najbrž bolj prijazna in čemu bi se človek mučil naprej. Mesto, na katero smo se plasirali, še do danes ni znano.

čencev je bilo 584, glasovalo jih je 480 (82%). Ako primerjamo te številke z onimi, ki so padle na volitvah 15. oktobra 1933, bo vsakemu jasno, da se ljudsko prepričanje v tem kratkem času ni moglo toliko spremeniti, pač pa je ta razlika v številkah izraz tistega nezadovoljstva, ki ga je ljudstvo imelo do svojega prejšnjega občinskega zastopstva.

Ban na tekmah na Pokljuki

Kakor poročamo na drugem mestu, se vrše na Pokljuki vojaške tekme držav Male zveze. Jutri, t. j. v torek je glavni dan teh tekmovalcev, ko se vrši staletni tek 4 krat 12,50 km. Tem tekmam bo prisostvoval tudi ban dravske banovine g. dr. Marko Natlačen. Dosedaj je bana, ki je bil sam nujno zadržan, zastopal na teh tekmah načelnik finančnega oddelka dr. Filip Orel.

Automobilska katastrofa

Podgorica, 31. januarja.

V petek se je na cesti, ki vodi iz Novega Pazarja preko Peci pod Podgorico, dogodila težka avtomobilska nesreča, ki je zahtevala že več smrtnih žrtev. Avtobus je na stmi poti zdrknil v stran in se prevrnil po strmini v 300 m globoko zaseko. Kmetje, ki so od daleč opazovali nesrečo, so prvi prihili na pomoč ter našli med ruševinami že mrtvega soferja in eno potnico. Istotako je ležalo v nezvesti ostalih pet potnikov. Le eden od potnikov je odnesel lažje poškodbe. Kmetje so nesrečne žrtev pobrali in prenesli v bližnjo kmečko hišo. Vendar hitre zdravniške pomoči ranjenecem niso mogli nuditi, ker v bližini ni zdravnik, telefonska postaja pa je oddaljena dobrih 10 km od kraja nesreče. Po dolgem naporu so kmetje prepeljali žrtev v Andrijevico, kjer jim je mogel tamkajšnji zdravnik nuditi prvo pomoč.

Kako je moglo priti d onesreče, še ni popolnoma jasno. Sklepajo, da je avtomobil vozil po strmini z preveliko naglico, nakar mu je na ovinku odneslo zadnji kolesi v stran, kar je postalo radi izredno ozke ceste usodno. Sofer, ki je vodil avtomobil, te nevarne poti ni bil vajen ter največ krivde za težko nesrečo pripisujejo njemu.

ROMUNSKI KRALJ

Danes predpoldne se je s posebnim vlakom peljal skozi Ljubljano rumunski kralj, ki je bil na pogrebu v Londonu. V Lescach so pričakali poseben vlak vsi rumunski, českoslovaški in naši častniki, ki so ob priliki vojaških tekem Male zveze nastajeni v hotelu Toplice na Bledu. Na čelu častniškega zbora je bil rumunski vojaški odposlanec polkovnik Demetrescu Pompeius in rumunski vojaški ataše v Belgradu Teodorescu Georgije. Od naših častnikov je bil med drugimi navzoč generalštabi major Vekoslav Kolb, od čeških pa polkovnik Maly in številni drugi.

državnih železnic v Rimu, da bi prevzela vse potrebne garniture vseh vlakov, katerih je namenovanih polnast v Fužine ob Mangartskih jezerih. Glede polniškega prevoza je odpotoval ravnatelj »Putnika« v Ljubljano, kjer bo stopil v stik z odborom društva »Planica«. Na snočni seji je bil kopitiran v upravo Viktor Cimperman, član izvršnega odbora društva »Planica« v Ljubljani.

Chamonix

Prihodno zimo smo bili že v Chamonixu brez treninga, brez pravega znanja in brez opreme. Ze na Češkem smo gledali Norvežane — za nje je startal ing. Hanssen, naš kasnejši trener — Se bolj so pa gledali Norvežani na nas in to po pravici: naši tekmovalci so imeli stare vojaške smuči s težkim okovjem in z leskovimi palicami. In ko so na 50 km teku naši prišli na cilj po 9 urah, je bila komisija ravno pri večerji.

Cortina

Leto dni kasneje v Cortini, Nemški novinarji so pisali o naših tekmovalcih, da izgledajo kot ba bili še iz l. 1900. Po Cortini so pa začeli z resnim delom. Zveza je poiskala trenerje, razširila se je število tekmovalcev, in že smo začeli gledati na rezultate. Na prvih mednarodnih tekmah smo bili zadnji in kmalu je bilo boljše, ko se je Janša Josko l. 1930 plasiral v 50 km teku na Koroškem kot 10 Srednjeevropeec. Takrat smo bili veseli našega napredka in smo Janšo smatrali za smučarja, ki bo še mnogo pomenil. Toda pet let kasneje se je ob istih težkih prilikah na FIS prvih tekmah plasiral naš Smolej med prvih deset in je bil z odličnim časom drugi Srednjeevropeec. Takrat so pa postali pozorni tudi drugi. To je dosedaj naš največji mednarodni uspeh.

Pireneji

Pa tudi drugje smo imeli prav lepe uspehe. Uspeh Janše v Pirenejih. Dr. Kmet o Zakopanih. V Rumuniji l. 1929. Janša prvi na 31 km in na 18 km. V akademskih prvenstvih v Svici so Baebler, Decman in Palme dosegli lepe uspehe. FISine tekme v Tatrah, kjer je bil Šramel 7. v skokih za kombinacijo. Predalec bi prišli, če bi se naprej navajali.

Treba je pa, da vemo, da se pripravljajo tudi drugi. Sodba je vedno težja in vedno je težje priti naprej in vedno težje priboriti si mesto, ki bo vidno tudi za druge. Ampak vemo, da smo prav tako talentirani za šport, kot so drugi narodi. Treba nam je samo velike izbire, iz katere bomo našli najboljšo. Danes je naša izbira omejena samo na nekaj tekmovalcev iz Ljubljane in Gorenjskega. Od druge se nimamo nič, čeprav bi bilo prav gotovo mogoče najti po naši zemlji še mnogo tekmovalcev.

Ob odhodu naše reprezentance si ne delamo nikakih iluzij. Veseli nas ogromen napredek smučarskega športa. To nam daje zagotovilo, da smo na pravi poti. Niti ne zahtevamo nemogočih stvari od naših olimpijcev in vemo, da ne bo mogoče vzdržati tuje konkurence.

Zapomnili smo si, kar je pred časom govoril naš najpopularnejši smučar in lansk: jugoslovanski pravk g. Tone Decman v radio:

Letos gremo v areno narodov, da se preizkusimo. Delali in trenirali smo še kot nikoli. Nismo optimisti in vemo, da nismo še dorasli preveč hudi konkurenci tujih narodov. Ne gremo pa zato v Garmisch-Partenkirchen, da bomo prinesli domov zlate kolajne in vemo, da nam ne bo igrala godba naše himne, s katero pozdravljajo tekmovalce, ki so zmagali. Skromni smo! Eno pa vemo, da bomo prinesli s seboj nazaj iz letošnjih iger nova izkustva in nova dognanja, ki jih je naš smučarski šport tako zelo potreben. To bomo prinesli s seboj nazaj v našo domovino in vse svoje znanje dali na razpolago naraščajo, ki dorašča in ki je tega tako zelo potreben. Upam, da se nam bo posrečilo dokazati, da nismo zastojli na letošnje zimске igre.

Samomorilec na drevesu

V smrt je hotel, ker so ga goljufali. — Razburljiv lov za obupanim človekom na drevesu.

Marijbor, 2. februarja.

Ko so večeraj jutraj šli pozni plesalci s planinskega plesa proti Košakom, so doživeli na križišču Aleksandrove ceste in Tomsčevega drevo-reda nenavadno presenečenje. Na divjem kostanju sa namreč videli moža, ki je čisto mirno privezoval zanko, da si jo položi okrog vratu ter se obesi. Sredi tega dela so ga presenetili pasanti. Med njimi in možem na drevesu se je razvil nato zanimiv, a obenem razburljiv pogovor. Ljudje pod drevesom so ga nagovarjali, naj opusti svojo nameru ter zopet spleza po deblu na tla. On pa je odločno odklanjal. Dejal je, da je hotel že ponoči pod vlak, pa so mu to nameru preprečili neznanji ljudje. Na častnem križišču so ga našli ležati tako,

da je imel vrat položen preko tračnice. Vlak, ki bi bil kmalu privozi, bi mu bil gladko odrezal glavo. S silo so ga morali spraviti s proge ter so ga potem nekaj časa spremljali ter ga pregovarjali, da se je premislil in opustil svojo nameru. Potem je taval vso noč po mestu po raznih lokalih, proti jutru pa ga je zopet prišla želja po smrti. Vzel je vrvi, splezal na drevo in sedaj se namerava čisto resno obesiti. Kot vzrok svojega dejanja je navajal, da ga je nekdo ogoljufal za 470 tisoč Din. Ne ve si drugače pomagati iz obupa, kakor s smrtjo. — Vse to je neznanec pripovedoval čisto mirno ter med tem pripovedovaljem vezal zanko. Ko so ljudje pod drevesom videli, da gre zares, jih je nekaj splezalo na kostanj in so reveža pregovarjali, da je šel prostovoljno z drevesa. Odtaval je potem v megleno jutro brez vrvi, ki jo je pustil privezano na vejo.

Volitve na obzorju

Belgrad, 3. febr. m. Za današnjo sejo Narodne skupščine vlada v vseh tujakinskih političnih krogih zelo veliko zanimanje, morda večje, kakor sploh kdaj prej, ker bo od te seje, v slučaju, da bodo ponovno akterji famoznih petomajskih volitev — to je jevičevci še vedno nadaljevali z obstrukcijo, v mnogem zavisel razvoj bodočih političnih razmer pri nas. Če se bodo scene, ki se so ponavljale pri prejšnjih sejah, tudi sedaj nadaljevale, se bo z ozirom na večino, ki jo ima vlada v skupščini in katere delo skupščinska opozicija skuša ovi rati, pojavilo vprašanje, če je ta skupščina sploh še sposobna za delo. V političnih krogih radi tega tudi mislijo na možnost novih volitev. Ta možnost se smatra kot čisto upravičena in naravna. S tem vprašanjem se bavi tudi v daljšem članku današnje »Vreme« ter med drugim pravi: Vse kombinacije glede tega, da bi izvenparlamentarna opozicija ali skupščinska opozicija mogla priti v poštev, da prevzame volilne mandate, se v krogih vladne večine smatrajo kot docela neosnovane. Kakor na eni, tako tudi na drugi strani ni ničesar neidejno, ne programno skupnega. Vsaka za sebe, a tudi obe skupno nudita sliko docela heterogene konglomerata, ki ne obsega ničesar konstruktivnega. Sodeč po prejšnjem zadržanju skupščinske opozicije, se je ta usposobila samo za

nekaj negativnega, za obstrukcijo in sabotažo. Od preteklih volitev bo skoraj minulo eno leto. Radi tega je že čas, da bi se našlo za potrebno iti na nove volitve. JRZ je brez dvoma danes že dovolj močna, da bi dobila sigurno večino tako med Srbi, kakor tudi med Slovenci in muslimani. Resnica je, da bi dobil na Hrvaškem dr. Maček večino. Tega mu tudi nihče ne odreka. Vlada dr. Stojadinovića radi tega lahko z vsem mirom obravnava vprašanje bodočih volitev, tako sklepajo v vrstah vladne večine.

Razume se, da je postavljeno tudi vprašanje, po katerem volilnem zakonu bi se volitve izvedle. Obstojata dve možnosti: Prva možnost je ta, da se volitve vrše po dosedanjem volilnem zakonu, razume se, brez pritiska na volilce, ki niti ne bi bil potreben z ozirom na sedanjo moč, ki jo ima povsod JRZ. Druga možnost bi bila — in za to možnost izgleda, da prevladuje mišljenje večine — da bi se mogel okrožirati nov dober volilni zakon, za katerega obstojajo možnosti v ustavi.

Če bi skupna opozicija, tako se zahtuje v krogih poslancev skupščinske večine in JRZ, na fak neresen način izvajala obstrukcije in zavirala izvrševanje zakonodajnega dela, je najbolje, če se spor med manjšino in večino postavi pred ljudstvo, da ono sodi o njem.

K obč. volitvam v Mošnjah

Pri občinskih volitvah, ki so se vršile včeraj v Mošnjah, smo našli po dolgih letih svoje zadovoljenje. Znano je vsem, ki so količkar bili življenjsko vezani na ta kraj, kako se je godilo v času, ko je gospodarila v tej občini stranka in ne od ljudstva samega izvoljeni ljudje. Ne bomo omenjali, ker ni več važno to, kako se je v času prejšnjih volitev podkupovalo z velikimi vsotami, z obliko in podobnim, samo da bi se priborila za JNS tako potrebna zmaga.

Časi tega nasilja so proč. Včeraj je spregovorilo naše ljudstvo zopet enkrat popolnoma svobodno brez ozira na levo in desno, tako, kakor je hotelo, tako, kakor ve, da bo koristno zanj. Dobre pozna ljudstvo iz teh vasi, ki so včeraj volile, svoje kandidate iz prejšnjih časov, kakor tudi te kandidate, ki so bili včeraj postavljeni v izvolitev ali v propast. Volja, ki jo je toliko let to ljudstvo

smelo stiskati samo v svojih srcih in ki ni nikjer na pravem mestu našla svojega izraza, se je dovolj jasno pokazala na včerajšnjih volitvah. Reči moremo z vsem zadovoljstvom, da ni prišlo do nikakih izgrediv in da so volitve potekle v takem redu, kakor jih že davno nismo imeli prilike videti. Nasprotniki so se sicer trudili, da bi še vedno nadaljevali s svojimi starimi metodami ob takih prilikah, ki jih oni nikakor niso nikdar smatrali važne za kaj drugega kakor zase in za svoje vsiljene voditelje.

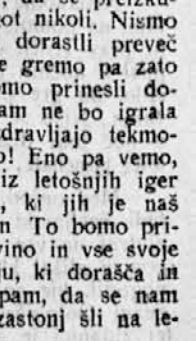
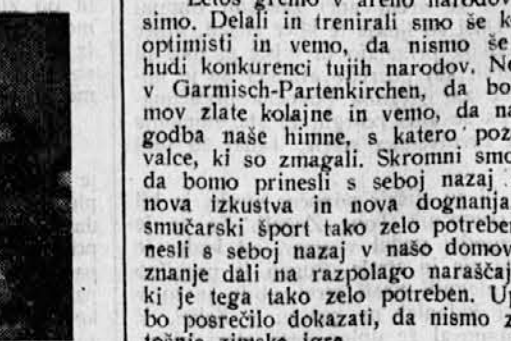
Lista JRZ, kateri na čelu je stal g. Silvester Pangerc, ki je splošno znan v teh krajih kot sila nepristranski človek, delaven moč in predvsem odlični gospodar, ki mu pač ne more nikdo ničesar oporekati, je dobila 298 glasov (62%), druga lista pa, kateri je stal na čelu dosedanj župan g. Tonejc, pa 182 glasov (38%). Volilnih upravi-

opazili najmanjše pomanjkljivosti. Svojevrsnost te že tradicionalne vsakoletne prireditve je v tem, da pridejo postavljeni fantje in brhka dekleta na veselico v planinskih oblekah. Tako je bilo v dvorani vse pisano in ko je zaigrala godba, se je vsa dvorana prelila v en sam slikovit raj.

Veselica TK Skale na Jesenicah

Jesenice, 2. februarja.

Sinoči je priredil TK Skala v dvorani Sokolskega doma lepo uspešno planinsko veselico. Dvorana je bila nabit polna, kar dokazuje, kako vseplošno je klub med ljudstvom priljubljen. Prireditve sama je bila dobro organizirana in ni bilo

Polkovnik Redl

V Budimpešti objavljeni spomini nekdanjega predstojnika obveščevalnega oddelka avstro-ogrskega vojnega ministrstva maršala Avgusta Urbanskega prvič odkrivajo ozadje žalostne Redlove zgodbe. Leta 1913 tik pred vojno so bili izdani Rusiji dunajski mobilizacijski načrti. Takoj odrejena preiskava je ostala brezuspešna, da bi jo je vodil maršalov najbližji sodnik in duša avstrijske tajne službe, generalštabni polkovnik Redl. Šele nekoliko mesecev pozneje je zvedel Urbansky o dvomljivih inozemskih pismih, ki jih redno dobiva na eni in isti predmestni pošti neki gospod z umetno brado. Prvo odprto pismo je takoj ugotovilo nevarno vohunsko zadevo. Detektivji so napeljali posebne električne zvonce, da bi jih takoj obvestili poštni uradnik o prihodu našemu nememu neznanca. Toda vohun je bil urnejši. Tako hitro je pobegnil s pripravljenim avtoizvoščkom, da so mogli opazovalci zabeležiti samo številko vozila. Vendar je zadostovalo tudi to, ker ni poznal Dunaja leta 1913 sedanega motornega prometa. Ugotovljeni sofer se je takoj spomnil čudnega potnika, ki ga je bil zapustil na prvem cestnem oglišču in prestopil v drugi avtomobil, da bi se v naprej plačal triurno vožnjo. Sofer je tudi izročil nožek, s katerim je hlastno odprl potnik dvignjeno pismo ter ga pozabil na sedežu. Vpravi ta nožek je zapečatil Redlovo usodo. Drugi avtoizvošček je zapeljal potnika v znan hotel. Vratar je dobil naročilo, pokazati nožek vsem stalnim gostom. Ko je nagovoril Redla, se je ta zahvalil in vzel nož: »Saj sem ga že pogrešal. Najbrž mi je padel iz žepa.« Urbansky je skoro omedlel od groze, ko je to zvedel. Na samem je zaslišani Redl vse priznal. Podlegel je skušnjavi, ker je želel zaradi nemožnosti življenja v roko izsiljevalcev in so zanj pomenili rublji edino rešitev. Urbansky je vrget na mizo svoj revolver in zapustil sobo. Trenutek pozneje se je razlegel strel. Redl si je vzel življenje. Vojno ministrstvo je hotelo postaviti Urbanskega pred sodišče. A cesar Franc Jožef je dal prav maršalu, ker je domovino obvaroval nadaljnje sramote.

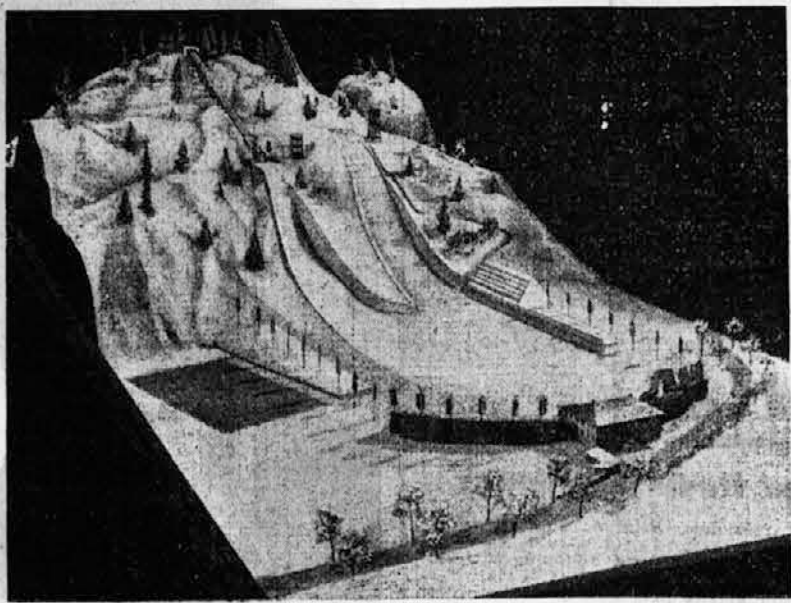
Nagajivi denar

John Evans, angleški »bakreni kralj«, je pred leti stopil v pokoj. Poklonil je v dobrodelne namene vse premoženje v znesku nad 3 milijone funtov sterlingov in obdržal samo skromno hišico na deželi s 400 funti letnih dohodkov. Prišel je uživali mirno življenje na kmetih in se posebno veselil svojih malih izdatkov, ki ga niti od daleč niso spominjali na nekdanje bogastvo. A sreča je trajala samo 10 mesecev. Na to je nenadno sprejel Evans obvestilo, da so odkrili izdatna bakrena ležišča v britski Guayani na njegovem svetu, ki ga ni mogel poprej prodati nobenemu kupcu.

Ogorčen Evans je takoj podaril polovico sveta rudarju, ki je našel baker, in izročil drugo polovico dobrodelnim ustanovam. Tri mesece pozneje je podedoval 100 tisoč funtov, ki jih je takoj razdelil bolnišnicam. Se dva mesece pozneje je zopet podedoval in moral razdati 30 tisoč funtov sterlingov. Zdaj je bil rešen vseh skrbi in kot pravi farmer je nekoč kupil srečno dobrodelno loterijo. Zadel je glavni dobiček v znesku 5 tisoč funtov in zdaj toži, da mu nesrečni denar res ne privošči nobenega miru na stara leta.

na novem polju... Drugi ljubitelj šaha, nizam Haidarabadski, je še vedno užaljen, ker Aljehin ni mogel predlansko leto sprejeti njegovega vabila za dve, tri igre proti milijonski odškodnini. Zdaj je kupil nizam močno radijsko postajo in več desetstisoč najmodernejših sprejemnikov. Razdelil jih bo svojim podanikom ob

letošnji 25letnici svojega vladanja. Prepleskal je v zvezi s tem vse hiše svojih podanikov v lastne dedne barve: rumeno in plavo. Haidarabadška kneževina šteje 2 milijona prebivalcev. A nizam si lahko privošči slatice izdatke, ker znašajo njegovi dohodki do enega milijona funtov sterlingov letno...

Model smuškega štadióna v Ga-Pa

Oceanska skrivnost

Izletnik Fukusi je potegnil iz valov v japonskem kopališču Hiralomuri starinsko zapечатeno steklenico s širokim vratom. Notri so našli popisane lesene desčice. Strojnikji so jih prečitali in ugotovili, da je izdal ocean 150 let varovano skrivnost o smrti 45 ljudi. Leta 1784, je odšla skupina japonskih pustolovcev po zaklad, ki je bil zakopan na nekem oddaljenem otoku. Zašli so v vihar, izgubili jadra in jembore ter po dvomesečnem tavanju v odprtem morju žalostno podlegli želi in sladanju na neki čeri, kamor so jih vrgli valovi. Tesar Matsujama, ki je umrl kot zadnji, je popisal na trskah žalostno zgodbo svojih sotrpov in jo pred smrtjo v steklenici vrget v morje.

Poplačana poštenost

Bogat tujec je zapustil novembra kavarno v avstrijskem kopališču Ischlu, med potjo štel banke in ni opazil, da je izgubil en tisočak. Brezposelni strojnik, ki je to videl, je tuja opozoril na izgubo. Ta se mu je zahvalil in si zabeležil njegovo ime s pripombo: Morebiti vam bom lahko pomagal. — Strojnik je že pozabil na dogodek. A zdaj je prejel priporočeno pismo iz Lyona, kjer je stalo: Zbral sem podatke o vaši preteklosti in v prepričanju, da se bom na vas lahko zanesel, vam ponujam stalno službo strojnika v moji tovarni v Lyonu. Podpišite priloženo pogodbo in dobili boste v vsakem francoskem konzulatu potrebno dovoljenje. Pošiljam tudi dva nakazila po 3000 frankov. Eno bo za vaše izdatke, drugo pa za vaše starše, ki jih podpirate.

Amerika v Afriki

Ameriški izvozniki se niso zmenili za Rooseveltovo okrožnico o popolni nevtraliteti brez podpiranja obeh afriških sovražnikov. Oktobra 1. 1935. so prodale Zed. države Italiji nafte za 338 tisoč dolarjev in lanskega oktobra že za 1 milj., 67 tisoč dol. Italijanska Afrika je kupila v teku vsega leta 1934 samo za 36 tisoč dol. ameriške nafte, toda samo lanskega oktobra že za 118 tisoč dol. Ta izvoz narašča v teku zadnjih mesecev s pravilno naglico. Oktobra je poslala Amerika v Italijansko Afriko 25 tisoč sodov bencina in novembra že 110 tisoč t. j. štiri in pol krat več. Seveda izdajajo petrolejski kralji lep denar za propagando prostega izvoza. A medtem, ko kupujejo Italijani petroleje, je nastalo v Abesiniji nenadno povpraševanje po praznih petrolejskih ročkah, ki so celo postale dražje. Karavane stalno nosijo desetstisoče teh posod. Črni vojaki nujno potrebujejo ročke za vodo. Manjše nosijo sami, a večje 20 litrske vlečejo žene, ki spremljajo vsako četo.

Radio utopija

Ameriški časopis »Wireless World« je prinesel razpravo, kjer dokazuje znani strokovnjak Eric Notham možnost razpršitve v posamezne atome in ponovne popolne vzpostave poljub-

nega živega organizma pod vplivom elektrone v brezračnem prostoru. Notham prerokuje, da bodo lahko oddajale radio postaje vsakega, pod elektronsko točo razloženega človeka, ki ga bo potem zopet lahko zbral katerikoli radio sprejemnik. Na ta način bo zahtevalo malenkostne izdatke tudi še tako dolgo potovanje. V oddaljene dežele namenjeni potnik si ne bo več kupoval vozniških listov za železnico, parnik ali letalo. Stopil bo enostavno v pisarno oddajne radio postaje, navedel svoj cilj in trenutek pozneje že dospel tja. Na žalost ne pove avtor, kaj se zgodi s brezžičnim potnikom, če ga bo istočasno sprejemalo več radio postaj? Ali bo potem nastalo več dvojnikov ali pa se bo cepil dosedanj človek v več, sličnih mu pritlikavcev?

Novemu francoskemu finančnemu ministru Reguierju pošiljajo zaskrbljeni državljani dnevno cele kupe pism s predlogi za odpravljanje finančne krize. Med drugimi je prejel tudi naslednji nasvet v obliki zgodbe: Na sejmu je neki atlet razkazoval svojo spretnost. Vzel je limono, jo prežgal na dve, izšel eno polovico do zadnje kapljice, nato se je pa obrnil proti gledalcem in obljubil 1000 frankov nagrade tistemu, ki iztisne iz izžete limone še kapljico soka. Nekaj gledalcev se je polakomnilo nagrade, a brez sreče. Zda pa se javi suhljat človeček. Vsi gledalci bruhejo v smeh. A smeh jim v trenutku zgine z obraza, kajti človek je iztisnil iz limone še cel curek soka. »Kdo, za vraga, pa ste vi?« ga vpraša zaskrbljeni atlet. »Davčni izterjevalec.«

Na kongresu cirkuških artistov. »Besedo ima tovariš dama brez glave!«

Sodniki za drsalne tekme na ledu.

Roka roko umiva

Neki avtomobilist je drvel s svojim avtom po cesti, da ne bi zamudil znamenite športne prireditve, ko opazi slabo opravljenega človeka, stojičega ob cesti in mahajočega z rokami, češ, naj ustavi. Vozač je pritisnil na zavoro ter vprašal onega, kaj hoče.

»Na tekmo se peljete, gospod, kajne,« je dejal on, »bodite toliko ljubezni, ter vzemite še mene s seboj.« Avtomobilist je bil dobesno človek in privolil, da je oni stopil v voz.

Ko sta se vozila skozi manjše mesto, je sofer prežrl znamenje na stoj in le za las je manjkalo, da ni prišlo do karambola. Seveda je bil službojoči stražnik z beležnico takoj zraven. Ko je bil popis golov, je stražnik beležnico vložil v žep, stopil do soferja in ga poučeval, kako je treba voziti skozi mesta, pozivnico na komisarijat pa bo že dobil in obitna kazen mu ne bo ušla. Sofer je klaverno vozil dalje, končno pa sta prispela do športnega igrišča, kjer je avto zapeljal na določen prostor. »Prav lepo od vas, da ste me vzeli s seboj, eicer bi tekmo gotovo zamudil,« se je zahvaljeval sopotnik. »Vi ste meni napravili uslugo, glejte,

jaz pa vam.« Segel je v žep in mu izročil policijsko beležnico ter po besedah: »Jaz sem namreč zelo znan poklicni žepni tat,« jadrno izginil v gneči.

Bogati knezi

Knezi, ki zastopajo zdaj Indijo v Londonu, zapravijo dosti denarja. Patialski maharadža je naročil veliko letalo s srebrnim ogrodjem in kljukami. Nenadomestljivi bron in jeklo sta omejena na notranje dele motorja. Z delom so veliko zaslužili tapetniki in mizarji, ki so izdelali po izvirnih načrtih vso notranjo opremo: opaž, preproge, pohištvo s sklopnimi naslanjači, ki se spremenijo ponoči v postelje in dr. Tudi v kuhinji in posebni kabini-baru se vidi poleg dragocenega brušenega stekla samo srebrna posoda. Menda je največ dela zahtevala šahovnica, brez katere ne more izhajati maharadža kot ljubitelj kraljevske igre. Opremljena je z elektromagnetom, ki prepreči padec figur pri nenadnih sunkih med letom. Igralec, ki dela potezo, pritisne na srebrni gumb, ki izklopi elektriko. Nato zopet trdno drži magnet figuro

U 38

30

Pustolovščine nemške podmornice v svetovni vojni

Po prvem poku sem stopil iz poveljniškega stolpa v centralo. Ker so bila vsa znamenja za povelja uničena, sem mogel podmornico najbolje voditi iz centrale in jo odotod rešiti iz nevarnega položaja. Poročnik Heller je medtem splezal v izpraznjeni poveljniški stolp.

Heller je zaklical od zgoraj: »Gospod kapitan, ravno kar vozi rušilec nad nami. Skozi stolpno okence vidim prav dobro njegovo podladje — še en meter...«

Sveti Bog, kakšna eksplozija je bila spet to! Ko je znova nastala tišina, smo vsi napeto prisluškovali.

Hvala Bogu, voda ni nikjer vdrla v podmornico! Vse je ostalo nepoškodovano. Strojnik je stal v odprtni, ki vodi v strojni oddelek in kričal nad nekaterimi možmi:

»Zgubite se na svoja mesta! Če se tu potopimo, se bomo itak vsi potopili!«

Kako, da prav za prav vsi še živimo? Zdalj zakliče Heller od zgoraj:

»Pazite, torpedovka!«

Zdalj bo vsega konec! Trikrat vendar ne bodo mogli zgrešiti. Stojimo kot prikovani, nihče se ne gane, vsi se nehoti oziramo proti luknji, skozi katero prodira medel žarek v centralo... Kaj se bo neki zgodilo v naslednji sekundi? Od kod bo najprej vdrla voda v podmornico?

Zdalj je tudi že počilo. Pok je bil še strašnejši kot poprej. Vse se je prevrnilo. Celo kabinel se je pretrgal in visel kot kaka ovijalka navzdol. Eksplozivni val je moral prav poleg centrale. Zdaj je gotovo vsega konec...

Nekaj sekund smo stali v popolnem brezčutju — ne da bi mogli izreči kako besedo. Potem pa je spet vse prišlo za delo — luči

so zagorele in inženjer je hitel s strojnikom k strojem. Zaklicala sta mi: »Stroji stojte!«

To je bil vražji položaj! Zdelo se je, da je v resnici konec. Stroji stojijo! Že sem pričel razmišljati, kako bi uredil, da bi se mogli vsi rešiti. Bil sem čudovito miren. Enajst metrov globine me ni prav nič plašilo. Tedaj pa je prišlo sporočilo iz strojnega oddelka:

»Stroji že teko!«

Strojnik je to sam zavpil v podmornico. Nemogoče — ali vendar je resnica! Tudi poslednja bomba ni zadela.

Pogledal sem na globinski manometer. Še vedno je kazal enajst metrov, celo nekaj manj. Ali ne vozimo nazaj? Vraga, kdaj pridemo vendar v globljo vodo?

»Pozor!« je zaklical spet Heller. »Pozor, torpedovka!«

Spet je sledil tresk, vendar ne tako hud, kot poprej. Bomba se je morala razpočiti precej daleč od nas.

Nato je nastala tišina in v to tišino je zavpil Wendlandt: »Gospod kapitan, ali bi ne hoteli nekoliko dvigniti kukanke cevi?« Wendlandt je imel prav. Vseeno, tudi če nam kukanke cev odkrhejejo, pogledati moram, kaj se prav za prav godi zunaj in zakaj ne pridemo v globljo vodo.

Skočil sem v stolp. Toda kukanke cev se ni hotela premakniti.

»Strojnik, hitro sem, da boš pregledal kukanke cev!«

»Sem že tu,« je zaklical strojnik iz centrale. To je bilo najbolj tolažilno v takih minutah, da je moje moštvo potem, ko je izgubilo prvi strah, vršilo svoje posle kot da bi se ne bilo prav nič zgodilo.

Trajalo je komaj nekaj trenutkov in strojnik je javil: »Kukanke cev je v redu!«

Pogledal sem ven in ostrmel. Za tem grmom torej tiči zajec! Ves čas smo vozili vzporedno z obalo. Pri tem sem ves čas kon-

troiral kompas in po kompasu smo pravilno vozili. Toda kompas je bil pokvarjen in zato smo mi na dnu ves čas vozili ob obali.

V tej smeri bi mogli še ure in ure brodit po morskem blatu.

»Krmilo na levo, oba stroja v polni tek!«

Za vraga, spet nova smola! Inženjer Kögler je izčrpal za vožnjo nazaj vso vodo iz sprednjega v zadnji del in zdaj je sprednji del pogledal iz vode. Vse prizadevanje je bilo zaman, še preden smo se dobro zavedli, smo že bili zunaj!

Človek bi se zgrizel od jeze! Zdalj nam tudi sam sveti Peter ne pomaga več! Komaj smo se rešili iz ene nesreče, že nas zadeva druga. Tri sto metrov od sovražnika, pa s sprednjim delom iz vode!

Zdalj se bo šele začel pravi vražji ples! Ruski rušilec bo zdaj zdaj sprožil torpedo na nas!

»Vsa posadka naprej! Crpajte vodo v sprednji del! Stroj ustavite!«

Polagoma se sprednji del nagne. Ze smo pod vodo. Podmornica se potaplja vedno nižje, nižje...

»Poženite oba stroja! Z vso silo pod vodo!«

Kmalu smo globoko pod površino. Rusi niso ustrelili. Zakaj niso ustrelili?

Čez dve minuti smo že dvajset metrov globoko. Ta dogodek mi je šel posteno na živce.

»Kuhar!« zaklicem navzdol. »Prinesi mi konjak!«

Kmalu je bil pri meni s steklenico in s kozarkom v roki. Spil sem nekaj krepkih požirkov. Aaaa! Kar čutil sem, kako so izginile iz mene težke misli in novo življenje mi je prešinilo telo.

Seveda je napravil poveljnik rušilca hudo napako s tem, da je hitel potapljačom se na pomoč, namesto, da bi zasledoval podmornico. Najbrž je bil prepričan, da je podmornica uničena in da mirno leži na morskem dnu, odkoder se ne bo več dvignila...

Ko se je »Podmornica 38« vrnila v Carigrad, sem imel na svojem seznamu potopljenih ladij štiri parnike in eno jadrnico. V celem smu potopili v Crnem morju dvanajst parnikov. Toda s tem nikakor nisem bil zadovoljen. Moj rekord so medtem potolčke druge podmornice. Uspehi v Crnem morju so me preveč potisnili v ozadje. Zato mi to morje ni bilo več všeč; prosil sem admirala štab, naj me pošlje rajši nazaj v Sredozemlje.

Toda naši turški zavezniki so bili glede uspehov naše podmornice drugačnega mnenja. »Podmornica 38« so pripisovali zasluge, da je bila ruska ofenziva ustavljena.

V Carigradu so nam pripravili velike svečanosti. Dan poprej pa, preden smo odrinili v Sredozemsko morje, je najavil svoj obisk sam Enver paša. Enver Paša je bil tedaj eden najvplivnejših osebnosti v Turčiji, skoraj drugi Sultan.

Kako naj sprejmemo Enver Pašo? Tako visoke osebnosti še ni bilo nikoli v naši podmornici. Sicer so bili že imenitni možje iz turške družbe pri nas in mi smo jih vse pogostili na turški način. Povabili smo jih na skodelico turške kave in jim ponudili cigaret in nekateri od njih so poskusili celo nekaj kozarcev šampanjca.

V tem primeru pa nisem vedel, kaj naj storim. Zato sem vprašal za svet ekscelenco Souchona, ki je bil nemški poveljnik turškega brodoma in ki je bil tedaj moj poveljnik. Rekel mi je, naj Euver Pašo sprejmemo kot kakega nemškega generala.

Vel sem torej svojim možem, naj oblečejo paradno uniformo, to je bele srajce, častniki in jaz pa smo oblekli službeno uniformo z vsemi odlikovanji.